

СТАНОВИЩЕ

на ЦЕНТЪРА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЕНЕФЕКТ

относно Проект 9а „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ към

НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ НА БЪЛГАРИЯ

ПРИНЦИПНИ КОМЕНТАРИ

За съжаление, и последният предложен вариант на проекта за енергийно ефективно обновяване не дава основание да се смята, че съществува реална нагласа за реформи с цел повишена устойчивост на политиките в тази област. Въпреки сериозната инвестиция обхватът на проекта е силно ограничен, амбицията е далеч от заложеното в собствените ни национални планове, а дългосрочният ефект от изпълнението му е отрицателен. Причина за това е продължаващата практика за предоставяне на 100-процентова безвъзмездно финансиране за ограничен брой сгради, без никаква тенденция за промяна и въпреки декларацията, че проектът цели *„трансформиране на съществуващия модел на предоставяне на 100% безвъзмездна финансова помощ за собствениците на жилищни сгради в устойчив механизъм с активното участие на администрация, собственици и бизнес“* (с. 7).

Въпреки че декларативни постановки в този дух се намират на поне шест места в текста, няма как някой да повярва на подобни твърдения, при положение че 92% от средствата са именно за 100% безвъзмездна финансова помощ. За професионалната общност такова отношение представлява директна обида. От подобни елементарни опити за заблуждаване на печели никой, а най-губещи са гражданите на България, огромната част от които няма да имат никакъв достъп до финансиране за сградно обновяване в обозримо бъдеще.

Какво всъщност означава проектът в този си вид?

- При 66 865 многофамилни жилищни сгради, огромната част от които се нуждаят от обновяване, средствата ще достигнат до едва около 1200
- В най-добрия случай към средата на 2026 г. ще бъде постигната не повече от една трета от заложената национална цел за 2030 г. Напълно неясно става как ще се осигури необходимият ресурс за останалата част, при положение че никакви други програми не могат да бъдат жизнеспособни в конкуренция на механизъм за 100% безвъзмездна финансова помощ
- Гражданите ще продължават да бъдат заблуждавани, че някой ден средствата ще стигнат и до тях – до момента, в който сградите не започнат да се рушат, а жилищата в тях окончателно загубят пазарната си стойност

Предложеното 85-процентово финансиране на сградите в клас „D“ е симулация на реформа, която е практически неосъществима с наличните инструменти и не дава никаква яснота как ще бъде продължена в бъдеще. Тя

дава основания за манипулации в енергийните обследванията и ще предизвика единствено усещане за несправедливо наказание за хората, които ползват централизирано топлоснабдяване за осигуряване на нуждите си от топла вода и/или сами са изпълнили единични мерки за енергийна ефективност в домовете си. Подобен принцип на финансиране е подходящ за сгради, които са вече с изцяло топлоизолирани фасади, вкл. такива, строени след 1999 г., но не може да бъде приложен в настоящата форма, най-малкото заради липсата на допълващи инструменти за финансиране на самоучастието на собствениците и паралелен механизъм за осигуряване на участието на уязвимите домакинства. В тази връзка, изключително силно се набива на очи липсата на позоваване в целия текст на проект 9а на трите реформи¹ в НПВУ, които имат потенциал да осигурят механизми за подпомагане на съфинансирането от страна на собствениците и включването на уязвимите домакинства, а именно:

- Създаване на Национален фонд за декарбонизация,
- Механизъм за финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми източници заедно със сметките за енергия,
- Разработване на дефиниция на „енергийна бедност“ за домакинствата в Закона за енергийната ефективност за целите на финансирането на проекти за енергийна ефективност.

Тази липса разчитаме като още един знак, че заявката за промяна на модела е декларативна и шансовете да се осъществи на практика са сведени до минимум.

КОМЕНТАРИ ПО КОНКРЕТНИТЕ КОМПОНЕНТИ НА ПРОЕКТА

Специфични цели на проекта

Специфичните цели на проекта са определени по следния начин:

1. Подобряване на енергийните характеристики на националния сграден фонд от жилищни сгради чрез прилагане на интегрирани енергоефективни мерки,
2. Достигане на клас на енергопотребление минимум В след прилагане на енергоспестяващи мерки при жилищните сгради,
3. Постигане на 30% спестяване на първична енергия за обновените жилищни сгради,
4. Ресурсна ефективност, икономическа целесъобразност, декарбонизация чрез ВЕИ, устойчив строителен процес,
5. Намаляване на „енергийната бедност“ чрез намаляване на разходите за енергия,

¹ С всички резерви към употребявания термин „реформи“, тъй като по същество това представляват инструменти с по-голяма или по-малка степен на комплексност. Реформата е преминаването към устойчив механизъм на финансиране, но именно тя решително липсва в разглеждания проект.

6. Подобряване на условията и качеството за живот на населението в страната чрез технологично обновление и модернизиране на сградния фонд.

Поради ограничения обхват на проекта, ефектът му за постигане на цели 1, 4, 5 и 6 ще бъде минимален. Несериозно е да се твърди, че обновяването на 1200 сгради ще има видим ефект върху „подобряване на условията и качеството за живот на населението в страната“ и „намаляване на енергийната бедност“. Тези ефекти са приложими единствено за обитателите на тези сгради, които, както споменахме, представляват по-малко от 2% от всички многофамилни сгради.

Целта от 30% спестяване на първична енергия е далеч от добрите европейски практики и от целите, заложи в Дългосрочната национална стратегия за подпомагане на обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. По същество това се отнася и за поставеното изискване за достигане на клас на енергопотребление минимум В, което, макар че е напредък в сравнение с досегашната практика, не отразява резултатите от анализите на разходната ефективност на приложимите пакети от мерки, разработени в цитираната стратегия. Както е заложено още от предходната стратегия за обновяване, клас В трябва да стане минимално изискуем за всички проекти за сградно обновяване, а проектите, финансирани с публични средства, да постигат оптимални равнища на разходна ефективност в жизнения цикъл. За сравнение добавяме, че в същата Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд, публикувана по-рано тази година, се очакват около 80% средни спестявания на крайна енергия.

Работен пакет 1 – многофамилни жилищни сгради с класове на енергопотребление E, F, G

Както вече споменахме, същността на този пакет, който е централен за програмата и мобилизира приблизително 92% от целия ѝ ресурс, противоречи изцяло на заложената цел за „трансформиране на съществуващия модел на предоставяне на 100% безвъзмездна финансова помощ“. Той представлява продължение на съществуващата практика, като въведеният елемент на ангажимент на собствениците за подготвителните дейности, принципно приложим при механизъм на самоучастие, в този контекст единствено ще усложни работата на местните власти и ще увеличи натиска върху обследващите фирми да демонстрират резултати, които да осигурят предимство при кандидатстване по все още неизвестните правила на програмата.

Работен пакет 2 – многофамилни жилищни сгради с клас на енергопотребление минимум D

Както вече споменахме, въвеждането на подобен пакет ще се приеме като наказание за сградите, които използват услугите на топлофикационни дружества и в които част от собствениците са въвели мерки за енергийна ефективност. Това ще доведе до натиск върху обследващите фирми да не отчитат направените подобрения и изкуствено да завишават дела на

електроенергията за отопление и БГВ, с което да завишат изкуствено нормализираното енергопотребление, респективно енергийния клас на сградите. Предложената реформа 3 (вж. по-долу) е твърде неясно формулирана, за да очакваме, че ще има реален практически ефект.

Този пакет сам по себе си представлява възможна първа стъпка за трансформиране на съществуващия модел, но единствено в случай че обхване всички сгради, бъде поставен в контекста на дългосрочна пътна карта за намаляване на грантовия компонент и бъде подкрепен с необходимите допълващи инструменти за подпомагане на съфинансирането от страна на гражданите и осигуряване на участието на уязвимите домакинства, както и с мерки за мониторинг на резултати, обучения и комуникация (вж. по-долу).

Реформа 1: Създаване на звена на принципа „Обслужване на едно гише“

Въпреки че сам по себе си този инструмент се оценява положително в европейската практика, той по същество е несъвместим с подновената практика за продължаване на 100% финансиране и администриране на проектите за обновяване, тъй като целта му е именно да улесни съфинансирането и управлението на проектите от страна на собствениците. Към момента не е ясно как той ще надгради над услугите, които общините и към този момент предоставят на асоциациите на собственици. Моделите, разработвани по широко цитирания проект SHEERenov, предполагат съвсем различни механизми (накратко представени в т. IV.3 „Структуриране и предоставяне на финансова подкрепа“), включващи много по-значимо участие на частния сектор и специализирани посредници на проекти за обновяване, но в контекст на 100% безвъзмездна финансова помощ са практически неприложими. На този етап не е ясно с какво точно ще бъдат мотивирани търговските банки и ФЕЕВИ да осигуряват специализирани кредитни линии и гаранции при този модел на финансиране.

Постановката, че центровете за обслужване на едно гише ще са изпълнители на комуникационна кампания, насочена към гражданите, също подлежи на преосмисляне. Подобни центрове, независимо дали са 6 или 28, могат да са елемент на цялостна комуникационна стратегия, като служат за потвърждаване на посланията, предавани от органите на изпълнителната власт чрез националните и регионалните медии, но не могат да бъдат водещо комуникационно звено при провеждане на мащабна реформа. В същото време, проект 9б „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ залага близо 15 милиона лева за „**Организация и управление на програмата и мерки за публичност и видимост**“, като не оставаме с впечатление, че тези средства ще се използват и за двата проекта, а само за втория, където това е много по-малко необходимо.

Реформа 2: Информационна система за дигитализиране на данните по администриране и контролиране на процеса по обновяване

Предложената „реформа“ постановява единствено цели и очаквани резултати, но не и механизъм за осъществяване и обосновка на разходите. Сам по себе си, процесът на дигитализация на информацията за сградния фонд е основополагащ за дейностите по планиране, но трябва да бъде основан на

системно събиране, обработка и обмен на данни за целия сграден фонд, а не само за сградите в обхвата на програмите за обновяване.² Не е видима връзката с проекти 35 и особено 36, които следва да се осъществяват в съвместима информационна среда.

Реформа 3: Подобряване на качеството на енергийните обследвания за кандидатстващите сгради

Текстът на тази реформа изглежда недообмислен, непрофесионално разписан и прибързано добавен към проекта, вероятно с оглед на очакваните (оправдани) критики, че енергийните обследвания практически ще бъдат манипулирани с цел непопадане на сгради в „наказателния“ клас D. Пропуска се фактът, че енергийните обследвания са обект на утвърдена методология и лицензионен режим, който не е под юрисдикцията на МРРБ. Манипулациите могат да се осъществяват и в процеса на събиране на изходните данни, и при енергийното моделиране, което трудно може да бъде контролирано от МРРБ. Заплахата за директно отнемане на лиценз при констатиране на нарушения при проверки „на случаен принцип“ звучи твърде пресилено, тъй като: 1) МРРБ не издава лицензи, съответно няма правомощия да ги отнема; 2) наказанията за нарушения при обследване са регламентирани от специална наредба. Констатацията, че качеството на обследванията е ниско, е коректна, но решенията в тази посока са в допълнителни обучения, контрол и прилагане на административни санкции при всички обследвания (а не само при тези по програмата), и възобновяване на обученията за сертифицирани консултанти, каквито не са провеждани от повече от 7 години. Принципно, предложението за задаване на фиксирани стойности на потреблението е правилно и има потенциал да ограничи манипулациите, но следва да е предмет на много по-широка професионална дискусия и институционална координация.

Реформа 4: Интегриране на оценка на жизнения цикъл при кандидатстване по проекта за устойчиво енергийно обновяване на сградния фонд

Както и при реформа 3, текстът изглежда прибързано и изкуствено добавен към проекта. Не е ясно по какъв механизъм и от кого ще се извършват тези оценки, при положение че има подробно регламентирани методики за извършване на енергийни обследвания. Не става ясно на какъв принцип е избрана системата за екологична оценка на проекти DGNB, спомената двукратно в текста на проекта, при наличието на редица други конкурентни системи с доказани качества, но при всички положения изборът ѝ дава неправомерно предимство на консултантите, които вече предлагат подобна услуга. По тази причина настояваме това (с. 1 и 23) и други подобни уточнения да отпаднат от текста на програмата.

² В това отношение процесът на задължителна техническа паспортизация на съществуващите сгради предоставяше единствената възможност това да се случи. Предлаганите промени в Наредба 5 към ЗУТ за съжаление елиминират и тази възможност.

ТЕМИ ВЪВ ФОКУС

1. Инструменти за осигуряване на съфинансирането

Дори и при въвеждането на елемент на съфинансиране с подобен силно ограничен обхват като този в предложението Работен пакет 2, би следвало задължително да се осигурят механизми за подпомагане на самоучастието на собствениците. Националният декарбонизационен фонд и финансирането чрез сметките за енергия са два от възможните механизми, но както вече споменахме, те дори и не са споменати в текста на проекта. Позволяваме си да припомним част от становището си по първата версия на НПВУ³, която продължава да е също толкова актуална, с твърдата увереност, че всички тези елементи могат и трябва да са част от реформа, която действително цели „трансформиране на съществуващия модел на предоставяне на 100% безвъзмездна финансова помощ за собствениците на жилищни сгради в устойчив механизъм с активното участие на администрация, собственици и бизнес“

Възможно е да се използват различни **инструменти за финансиране на самоучастието**, като:

- (а) средства на собствениците на сгради,
- (б) нисколихвени или безлихвени кредити от търговски банки, гарантирани/подкрепени от общински фондове,
- (в) целеви общински фондове за енергийна ефективност,
- (г) договори с гарантиран резултат,
- (д) специализирани фондове, като ФЕЕВИ, НДЕФ, ФЛАГ, Регионални фондове за градско развитие и др.,
- (е) начисления към общински данъци и такси,
- (ж) начисления към сметки от енергоснабдителни дружества,
- (з) собствени средства на общините, привлечени от външни източници,
- (и) енергийни кооперативи,
- (к) създаване на **Декарбонизационен фонд**, в който ресурсите за обновяване на сградите се допълват от начисления в цените на потребителски стоки и услуги, като например въглеродни горива (бензин, дизел, газ). По същество това ще представлява обществено съучастие, в т.ч. на собствениците на сградите, които подлежат на саниране.

Необходимо е да се създадат няколко **успоредни програми и инструменти** за финансиране, които да може да се комбинират по различни начини. Необходимо е и да се създаде специфичен **консултантски капацитет** за съчетаване на финансирането с оглед на постигането на максимални резултати, като се използва пълноценно капацитетът на съществуващите

³ Въпросното становище, заедно с детайлни насоки за прилагането на част от изброените инструменти, е налично на <http://www.eneffect.bg/images/upload/123/stanovishtePVUEnEffect.pdf>

финансови институции, вкл. гореупоменатите специализирани фондове и търговските банки.

При всеки от изброените подходи следва да се спазят следните задължителни условия:

- (а) наличие на ясна дългосрочна визия за развитието на финансовите инструменти,
- (б) осигуряване на 100% финансиране за уязвими домакинства (доход на член от домакинството под официалната линия на бедността и липса на собственост в друг жилищен имот в населеното място),
- (в) елиминиране на замърсяващи отоплителни инсталации,
- (г) мониторинг, последващо обследване и паспортизация на сградите,
- (д) методология за класиране на проектите според постигнатите резултати (постигнати спестявания на енергия и CO₂, привлечена допълнителна инвестиция, осигуряване на инсталации за оптимален микроклимат – вентилация с рекуперация); алтернатива: въвеждане на „гъвкава субсидия“, с растящ грантов компонент в зависимост от планираните и постигнатите резултати по отношение на спестявания на енергия и CO₂, дял на ВЕИ, инсталации за осигуряване на оптимален микроклимат и сградна автоматизация,
- (е) типови договори за различни казуси,
- (ж) обучения за професионалните общности,
- (з) постоянна съпътстваща комуникационна кампания.

За успешно прилагане на тези подходи е необходимо да се въведат следните механизми за контрол:

- (а) въвеждане на задължителна сградна паспортизация според изискванията на ЗУТ; отказът от паспортизация и/или неизпълнението на поети ангажименти за съфинансиране да ограничават възможността за бъдещо разпореждане с имота,
- (б) контрол върху обследванията с наказания при некоректни изпълнители,
- (в) контрол върху изпълнението и качеството на влаганите материали и компоненти; този контрол може значително да се улесни чрез подходящи форми на участие на собствениците на сградите в него.

2. Енергийна бедност и уязвими домакинства

Както вече споменахме, въпреки че многократно се декларират очаквани ползи в тази посока, ефектът от изпълнението на проекта върху равнищата на бедност на национално равнище ще е минимален поради ограничения му обхват. Реформата „Разработване на дефиниция на „енергийна бедност“ за домакинствата в Закона за енергийната ефективност за целите на финансирането на проекти за енергийна ефективност“ дори не е спомената, макар че точно това е проектът с най-сериозно отношение към проблема.

Това, от една страна, е разбираемо поради факта, че програмата осигурява 100% финансиране за всички, така че подобна дефиниция няма как да бъде приложена. Поне по отношение на Работен пакет 2 обаче трябваше да се помисли за свързване на реформата с инвестицията, тъй като и без това минималните шансове за успешното му реализиране допълнително се намаляват при липсата на механизъм за осигуряване на участието на неплатежоспособните домакинства.

3. Пилотни проекти

Въпреки всички публични обещания на екипа на МРРБ проектът не включва компонент за изпълнение на пилотни проекти, достигащи високи класове на енергийна ефективност и екологични критерии. Поради неподготвеността на целия строителен сектор за изпълнение на подобни проекти смятаме, че уклонът за прилагане на европейски системи за сертифициране би следвало да се насочи именно към такива пилотни дейности, а не да затормозява масовото обновяване, за което има готовност и може да се осъществи в кратък срок, което е и целта на Механизма за възстановяване и устойчивост.

4. Знания и комуникация

Отново компонентите мониторинг на резултатите, обучения на професионалната общност и комуникация със собствениците са силно подценени или въобще отсъстват от текста на проекта. За сметка на това в проект 9б, където необходимостта от убеждаване на инвеститорите би следвало да е много по-малка, за подобни дейности са заделени над 20 милиона лева. Това само по себе е промяна в положителна посока, но твърдото ни убеждение е, че тези средства трябва да бъдат насочени и към жилищния сектор, при много ясни и прозрачни правила за тяхната употреба – нещо, което все още не виждаме в текста на проект 9б.

КАКВО ТРЯБВА ДА СЕ НАПРАВИ

През април 2020 г. група неправителствени организации, бизнес асоциации и експерти с участието на ЕнЕфект предложиха на вниманието на парламентарно представените политически сили, а впоследствие и на служебното правителство, 12 принципа, които би трябвало да залегнат в проектите за енергийна ефективност в сградния сектор. Представяме ги отново с кратки уточнения за възможното им прилагане в настоящия формат на проектите.

1. Изпълнение на проекти за **цялостно сградно обновяване** с включени мерки по сградната обвивка и сградните системи и приоритетно използване на възобновяема енергия. Допустимите мерки трябва да бъдат упоменати в текста на работните пакети, като се маркират възможни взаимодействия с проект 10.⁴ Особено внимание трябва да се обърне на мерките, които

⁴ Точка 8.1 от проект 10 към НПВУ твърди, че „Проектът допълва Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради, като е насочен главно към мерки, които не са допустими по тази програма. По тази програма не са допустими бенефициенти домакинства в 1-

осигуряват оптимален хигиенен комфорт и подобряване на качеството на въздуха. Референтните стойности не трябва да бъдат за единица обновена площ, а по отношение на конкретната мярка.

2. Въвеждане на задължително изискване за постигане на **разходно-оптимални равнища на енергийна ефективност в целия жизнен цикъл** на енергоспестяващите мерки. Това изискване към енергийните обследвания, което вече е заложено в методологията и не изисква административни промени, може да се постави още на този етап в текстовете на работните пакети, за да дава ясна посока за работата на обследващите фирми.
3. Преминаване към модел на **финансиране с постепенно увеличаване на самоучастието** на собствениците на сградите, в т.ч. използване на публичните ресурси за разработване на финансови инструменти, с които да се насърчава все по-голямо самоучастие и постигане на все по-високи енергийни спестявания и екологични ефекти. **Това е най-важният елемент на проекта, като нашето становище е, че двата работни пакета трябва да се обединят в един с условия, сходни на тези в настоящия работен пакет 2.** Това, разбира се, е реалистично единствено при условие че се приложат всички други предложени принципи. Компонентът на съфинансиране от страна на собствениците може да бъде и по-висок и задължително трябва да се увеличава прогресивно, като това бъде заявено в дългосрочна пътна карта, изведена в концепцията на проекта и комуникирана активно по всички достъпни канали.
4. Осигуряване на **финансови механизми** за безлихвено или нисколихвено кредитиране на самоучастието на собствениците чрез съществуващите специализирани фондове и частни финансови институции. Тези механизми трябва да бъдат нагледно описани в нов работен пакет и да започнат да функционират максимално бързо, за да не се отлага действието на проекта - поне до ефективния старт на бъдещия Национален декарбонизационен фонд. Ресурсите за тяхното функциониране могат да бъдат допълнително привлечени от съществуващите международни финансови механизми.
5. Активно прилагане на заложените в Закона за енергийната ефективност схеми за насърчаване, в т.ч. **договори с гарантиран резултат и удостоверения за енергийни спестявания**, както и на нови инструменти, заложи в Дългосрочната национална стратегия за обновяване, като зелени ипотeki, общински гаранционни фондове, финансиране чрез битовите сметки и местните данъци. По същия начин, осигуряване на условия за създаването и действието на тези механизми трябва да бъде предмет на новия работен пакет, упоменат в т.4 по-горе.
6. Разработване на механизми за включване на **уязвимите домакинства** в програмите за енергийна ефективност. Предвидената Реформа „*Разработване на дефиниция на "енергийна бедност" за домакинствата*“ не е достатъчно ефективна мярка. Тя може да е ефективна, единствено ако се приложи в контекста на програма за

фамилни жилищни сгради.“ Предполагаме, че е допусната техническа грешка, но при всички положения обхватът на проекта трябва да се уточни, включително и по отношение на свързаността му с проект 9а.

обновяване с компонент на съфинансиране от страна на гражданите. Прилагането на тази дефиниция трябва да се опише в текста на работния пакет, свързан с приложимите финансови механизми (вж. т.4).

7. Въвеждане на **професионално управление** на жилищните сгради с оглед на по-нататъшно подобряване и поддържане на жилищните сградни фондове. Този инструмент е предмет на промени в ЗУЕС (наред с вече споменатите в текста на проекта очаквани такива) и следва да бъде описан в текст към проекта, упоменаващ всички належащи промени в законовата и подзаконовата нормативна уредба.
8. Постепенно преминаване на **управлението на проектите** от общините към асоциации на собственици и сертифицирани професионални ръководители на проекти. Тази промяна следва да се осъществи в контекста на постепенното увеличаване на дела на съфинансиране от страна на собствениците и може да бъде включена както в концептуалната част, така и в текста на реформата, свързана с въвеждането на звена за обслужване на едно гише.
9. Приложение на системи за контрол на **качеството и мониторинг на резултатите** на всички етапи от инвестиционния процес с активното участие на собствениците на сградите. Това е предмет на отделен работен пакет, който може да представлява основна преработка на настоящата Реформа 3 и да съвместява ресурс с Компонент 4 на проект 9б.
10. Подкрепа на мерки за **интензивно обучение** на участващите в инвестиционния процес, включително по отношение на дигитализацията и управлението на проектите. Обученията по специално разработени програми, които могат да използват съществуващи добри практики и да бъдат описани като единици резултати от учене още на този етап, също следва да се отделят в нов работен пакет, който да използва ресурса, предвиден в компонент 3 на проект 9б. Нашето мнение е, че този ресурс може и трябва да се увеличи, тъй като изграждането на професионален капацитет е основен елемент от осигуряването на устойчивост на програмата.
11. Създаване на **електронен регистър** за дигитални сградни дневници за по-добро планиране, подбор на бенефициентите и отчитане на резултатите от мерките по обновяване на сградния фонд. Този принцип може да бъде реализиран в рамките на проект 3б, като много ясно се очертаят връзките между него и проекти 9а и 9б.
12. Провеждане на **комуникационна кампания** за разясняване на многобройните ползи от енергийната ефективност за крайните потребители. Комуникационната кампания следва да се изведе в отделен работен пакет, който да съвместява ресурс с Компонент 4 на проект 9б. Този ресурс, както и при обученията, може да се увеличи, тъй като убеждаването на собствениците на сградите в ползите от инвестициите в енергийна ефективност е основна предпоставка както за успешната реализация на настоящия проект, така и за устойчивостта на политиките в дългосрочен план.

За съжаление, нито една от тези препоръки не беше отразена пълноценно в новата версия на Програмата за енергийна ефективност, въпреки уверенията на екипа на МРРБ, че няма принципни противоречия по нито една от тези точки. Оправданията с нежеланието на общините и строителния сектор за промяна на схемата са несъстоятелни, тъй като именно те имат най-голям интерес от увеличаване на броя на обновените сгради. Нещо повече, в същото време е предложена отмяна на задължението за изготвяне на технически паспорти на сградите без предложени съпътстващи мерки, което представлява пореден сигнал за отказ от провеждане на устойчиви политики в жилищния сектор.

В тази връзка, отново заявяваме своята готовност за незабавно съдействие за преработването на проекти 9а към НПВУ по начина, описан по-горе. Призоваваме ангажираните институции да се запознаят и със становищата ни по Плана към този момент, публикувани в рамките на проведените обществени консултации и/или изпратени по официалните комуникационни канали на отговорните институции.

Вярваме, че българското общество все още може да се възползва оптимално от тази уникална възможност за ускорено, но устойчиво развитие на политиките за енергийна ефективност, и ще продължаваме да правим всичко по силите си това действително да се случи.

Център за енергийна ефективност ЕНЕФЕКТ, 27 юли 2021 г.

Здравко Генчев, председател на УС

Драгомир Цанев, изпълнителен директор

За контакти:

Център за енергийна ефективност ЕНЕФЕКТ

T: +359 2 963 17 14

M: +359 882 493 110

Email: dtzanev@eneffect.bg